

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Ogrska fronta.

Na ogrski meji streljajo bolj in bolj na uboge pare, ki hočejo »vthotapiti« par kilogramov krompirja. Ogrska ima svojo mejo prav tako zastraženo kakor Anglija. Zaveznik kaznuje enako kakor sovražnik prelom blokade s smrtjo. Razlika je kvečjemu v tem, da je ogrska blokada, neenaka angleški, ker je umerjena po razredih. Pripoveduje se, da se ljudje, ki imajo v Budimpešti dobre »zveze«, odtegnejo pazljivosti ogrskih oblasti in morejo na ta način cele vagonne moke brez izvoznega dovoljenja izvažati v Avstrijo. Ve se, da se za ljudi, ki se vozijo v prvem razredu po železnici, preveč ne brigajo. Toda revež, ki hoče vthotapiti dva kilograma krompirja v Avstrijo, ne riskira le, da mu ga na meji vzamejo, kar je kupil za drag denar, temveč poleg še življenje.

Pravzaprav je zelo čudno, da smatra ogrska vlada tihotapsko trgovino na meji za smrten slučaj. Predvsem seveda še bolj čudno je, ker je meja med Avstrijo in Ogrsko vendar odprta. To je v velikem nasprotju z nagodbo, ki določa prost izvoz in uvoz med obema državama polovicama. Ogrska vlada bi se seveda mogla sklicevati na to, da je Avstrija sama prva prepovedala izvoz. To je namreč res. Ko so v začetku vojne cene živine na Ogrskem izdatno bolj poskočile kakor v Avstriji, in so avstrijski živinski mešetarji pričeli izvažati živino na Ogrsko, da bi jo na ogrskih semnjih prodajali armadni upravi, je Stürgkhova vlada prepovedala izvoz živine na Ogrsko. Ta osamela izvozna prepoved je bila ogrski vladi dobro došla pretveza, da je prekinila celo nagodbo, zaprla ves izvoz živin v Avstrijo, in izrekla nad Avstrijo nekako lakotno blokado. To ima na vesti Stürgkhova vlada.

Danes se bo naravno težko posrečilo, da bi Ogrska odstopila od svoje zapore. Toda ali naj bi se Ogrska proti nam zapirala, kakor da bi bila sovražnica in to celo potrjevala s streljanjem na mejah? Da ogrska obmejna straža tihotapcu, ki ga zasači, odvzame plen, glede tega se ne da ničesar izpreminjati. Mora pa li streljati nanj, da li ne uide? Kakšno razpoloženje provzročajo ti strelji v Avstriji?

Tudi ta drugi vzrok težko opravičuje. Strogost ogrske vlade napram tej tihotapski trgovini. Ravno na Ogrskem je postala tihotapska trgovina takorekoč navaden obrt, da, celo nekaj neprecenljiv vir bogastva v deželi. Ogrska vlada je pustila navijati blagovne cene še bolj neovirano kakor avstrijska. Vsaj je na Ogrskem trajalo precej dolgo, preden so zastavili pot profitarški strasti »proste trgovine«. Tako je bila dolgo časa dobičkanosna kupčija, če si vthotapljal blago iz Avstrije na Ogrsko. Naše blago se je vozilo kar po vagonih, kakor n. pr. sladkor, sukanec, tkanina, obleka, perilo, da, celo živina in žito iz Galicije je romalo v velikanskih množinah na Ogrsko in od tam potem za silno zvišane cene zopet nazaj v Avstrijo. Proti temu vthotapljenju ogrska vlada ni imela nikoli nikakršnih pomislov. Avstrija se je seveda postavila v bran s prepovedmi in nadzorovalnimi predpisi.

Toda ali se je kdaj slišalo, da bi bil kak ogrski tihotapec ustreljen od avstrijske finančne straže? Seveda to so tihotapeci popolnoma druge vrste. Avstrijski delavci, katere žene lakota, da gredo z nahrbtnikom na Ogrsko iskat živeža, tvegajo življenje. Avstrijski in ogrski kapitalisti, ki so spravili cele vozove tekstilnega blaga na Ogrsko, da bi ga odtegnili zaplembi; teh ne streljajo. Male tihotapece streljajo, velike pa puste utekati!

Svetovali bi avstrijski vladi, naj že vendar enkrat naroči, da ji poročajo obmejna okrajna glavarstva, kako vpliva ta mala vojna ob ogrski fronti na razpoloženje prebivalstva. Vsekakor ne gre, da bi Ogrska vsako noč pošiljala cele vojne čete v zasledovanje par ubogih ljudi in vsak dan streljala na par bornih nahrbtnikov. Najskrajnejši čas je pač, da se gospod Husarek resno upre ogrski vladi.

Ruska socialistična republika.

Mlada republika je v nevarnosti. To je danes splošno mnenje, ne le onih krogov, ki namenoma razširjajo za sovjetsko vlado neugodne vesti, in katerim je pravi

socializem in resna demokracija trn v peti, ampak tudi socialisti vseh dežel s skrbnostjo gledamo na ono stran meje, kjer je zaplapolal socialistični prapor, ki blagodejno počiva na dušah ruskih delavcev in mužikov. V imenu svobode je začela ruska republika svoje delo, in kar je ukrenila je padlo na ruska tla kot blagoslovljeno seme, iz katerega poganjajo prvi listi in lističi novih družabnih uredob. Razdelitev zemlje je naenkrat osvobodila trpljenja na tisoče brezpravnih in zaslužjenih kmetov, poddržavljenje tovarov in obratov je oprostilo delavce železne izkoriščevalne pesti, skrčilo jim delavni čas, povišalo mezdo in jih šele storilo človeka, vsaj prej so bili le stroj, podobni tovarniškemu stroju, ki dela noč in dan in ki ga mažejo le toliko in le zato, da teče. Socialistična republika je odpravila vojaštvo, v svobodni, napredni in po trajnem miru hrepeneči državi je militarizem anahronizem, stvar, ki je odveč, nenaravna, smešna. »Ako hočeš mir, se pripravljaj na boj«, je postala rečenica, ki spada v minulo. Ker pa je nova doba, bodočnost čisto drugi svet, zato je treba bodočnosti drugih, njenemu značaju primernih stremeljenj. »Ako hočeš mir, uniči orožje in sovraži vojno«, to je parola novega časa.

Sovjetska vlada nove ruske republike je uvedla v svoji državi mnogo reform, ki jih je moderna socialistična veda desetletja in desetletja teoretično preiskovala in pripravljala za čas, ki bo ugoden in ki gotovo pride, da jih tudi praktično izvede. Tak ugoden čas je prišel za Rusijo, rodila ga je božanska mati nove dobe: Revolucija in pripravila ruski zemlji in njenemu ljudstvu ter narodom ugodna tla za te socialistične preuredbe. Ena zadnjih dalekosežnih reform v svoji posledici je odprava dedne zasebne lastnine. Vsa lastnina pripade po smrti državi. Življenje brez dela in postopanje bo s tem odpravljeno. Kolika korist za človeško družbo! Koliko več bo storjenega dela, vsaj brez njega ne bo jela: Pregovor »Kdor ne dela, naj tudi ne je!«, postane resnica. Za vse, ki so sposobni ali pa nesposobni za delo, bo skrbela država, skrbela tako, da bo vsakomur omogočeno neskrbno življenje, da bo vsakomur odmerjen bogat kos kruha in da bodo izginile iz družin in iz obrazov očetov in mater vse skrbi za vsakdanji kruh. Ker ljudstvo ne bodo mogale vsakdanje gnotne skrbi, se bo posvečalo tembolj kulturi, duševni hrani. Tudi temu je mlada republika posvetila svoje sile in napravila že obilo koristnih načrtov, ki jih je deloma tudi že izvedla. Delo postane sveto in bo kot tako tudi upoštevano; brezdelje pa se bo smatralo za greh, ki zasluži kazen. In ta greh se kaznuje sam po sebi, zato ne bo treba Sibirije in ne ječ; brezdelnemu človeku je odvzeta pravica do sadov, ki jih ustvarja delo. Zato v socialistični državi ne more biti ne kapitalistov in ne beračev. Kapital bo smotreno razdeljen med ljudstvo, saj je njegov, saj je delo njegovih rok, zato ima polno pravico do njega.

Vzor nam bodi Rusija, mlada ruska, sovjetska republika. Kot daljnji, zaželjeni cilj nam sveti vzhoda ta v bojih in trpljenju izkristalizovana, v odkritosrčni pravčnosti porojena sila ruske republike. V globočini svojih duš so ruski delavci in sveti zamislili srečo človeštva in jo nadomestili za trpljenje, ki je bilo doslej usoda človeštva.

Ali glej! Že se kopičijo z vseh strani, s severa, zapada in vzhoda pogubonosni oblaki sovražnih elementov, ki kakor črni, požrešni vrani hrepene in strme po živem mesu, da si nasitijo z njim svoje nenasitljivo poželenje po tujem blagu. Grabežljivo segajo ničvredneži, nečistniki svoje krvave in oskrunjevalne roke po svetem in pravičnem, kristalnočistem življenju ruskega socializma; uničiti hočejo stavbo svobode in sezidati na njenem mestu zopet kaznilnice in ječe. S strahom in skrbjo se obračajo danes oči socialistov na bojišče, ki čaka še rusko republiko, da se na njem odloči vsaj v doglednem času usoda njenega življenja.

Ententa in posebno njeno nacionalistično časopisje zahteva na vzhodu obnovo ruske fronte. Ker nočejo boljševiki ničesar več slišati o vojni, ker vedo, da je vojna zanje usodepolna in bi bila tudi bolj ali manj neuspešna, zato je ententa sklenila, da intervenira v ruski državi. Namen pa je, če stvar natančneje in globlje premislimo, prozoren. Ne gre pri tej intervenciji v prvi

vrsti za obnovo ruske fronte — saj ve ves svet, da Rusija danes ne zmore nobene vojne več — gre pa za to, da se zatre na Ruskem socializem in uvede zopet stari sistem monarhičnega, reakcionarnega, kapitalistično-zavojevalnega ali meščanskega vladanja. To je tista točka, ki žene entento v boj zoper Rusijo, in ki bi, če bi bilo to le mogoče, gnala tudi — druge interesirane oblasti.

Zupamo v moralno in vojaško silo ruske republike in se nadejamo, da bo izšla iz tega socialnega boja proti svojim sovražnikom, ki jo napadajo s severa in juga, z vzhoda in zahoda, zmagonosna, močnejša. Njena zmaga bo obenem zmaga socializma, zmaga proletariata in poraz onih, ki danes tlačijo tudi tebe neruski delavec. Z zmago ruske republike zasije tudi tebi čas boljše bodočnosti. Socialisti smo z dušo in telesom na strani ruske socialistične republike in njeni sovražniki so tudi naši, njeni prijatelji tudi naši.

K celjski konferenci.

Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno demokratične stranke sklicuje na nedeljo 25. avgusta deželno konferenco sodrugov in sodruginj iz Spodnje Štajerske. Veselo znamenje je to. Po strankinem, nad vse vspelem zborovanju ob Božiču leta 1917, smo se 28. julija 1918, zbrali zopet na vseslovenskem delavskem dnevu v Ljubljani — sedaj pridejo spodnje štajerski sodrugi skupaj, kmalu za njimi koroški in potem primorski. Živimo v važni dobi. Ni časa za lenarjenje. Dolžnost delavske stranke je, da napne vse moči, da nadomesti usodna tri leta od 1914. do 1917., ko je bila prisiljena počivati.

Vse vpije po organizaciji in vse kriči po razjasnitvi!

Naše žalostne gospodarske, predvsem prežalostne arovizacijske razmere obtožujejo nas same, da smo doslej na gospodarskem, organizatorno-gospodarskem premalo delali. Ako bi delavci imeli v vsaki vasi svojo politično organizacijo, ako bi te prepotrebne politične organizacije bile vzgojile povsod nekoliko delavcev, da bi bili zmožni za kontrolo javnega dela — bi seve ne bilo tako kot je! Kjer so organizacije, tam branijo delavce pred izkoriščanjem — kjer jih ni, tam je delavec brez obrambe in brez opore.

Na Spodnje Štajerskem pogrešamo v pre mnogih krajih političnih organizacij jugoslovanske socialno demokratične stranke. Zaupniki, ki se snidejo 25. avgusta v Celju, morejo pregledati dosedanje delo in dosedanje uspehe. Sklep mora biti: **čvrsto na delo**, da ne bo sela, ne vasi, ne trga in mesta na slovenskem Spodnjem Štajerskem, kjer bi ne delala strankina politična organizacija. Ni dovolj, da se posamezniki prištevajo za socialne demokrate — **delati morajo**, da se utrdi ideja, da se razširi strankin okvir in strankino polje dela.

V sedanjih žalostnih časih vidimo, kako kapitalistično časopisje laže in zavija resnico o stvareh, ki so njihovem mandatarju-kapitalu neprijetne. Nikdar popreje ni bilo tako važno, da delavec zajema novosti in vesti iz **lastnega delavskega časopisja**. Sodrugi iz Spodnje Štajerske se bodo morali vprašati: ali smo storili za razširjenje »Napreja« dovolj? Ali so naše organizacije v Trbovlah, Hrastniku, Zidanem mostu, Celju, Velenju, v Brežicah, v Pragerskem, v Mariboru itd. itd. storile vse potrebno, da so delavcem razjasnile potrebo delavskega čtiva? Ali je »Naprej« v rokah vseh zavednih organiziranih delavcev?

Važna točka konference v Celju je tedaj razprava o časopisju.

Vprašanje strokovnih in gospodarskih organizacij bo treba **tudi temeljito obdelati**. Sedanja doba ne trpi več polovičarstva. — Razmere napram našim sosedom Nemcem bo treba tudi razjasniti. Smo mednarodni socialni demokratje, ali smo Slovenci-Jugoslovani, ki smo si že pred leti zapisali program, ki ga je treba izvršiti. Sedaj je prišel ves narod do tega spoznanja — zato veselo na delo, da nas ne najde doba nepripravljene. V.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 19. avgusta. Uradno se razglašajo: Ob Pivavi smo preprečili italijanske poizvedovalne poskuse.

Bitka na zapadni fronti.

Berlin, 19. avgusta. (Uradno.) Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Južnozapadno Baileuila so močni artiljerijski pripravi sledili sovražni napadi med Meteren in Merrisom. Bili so v naših sprednjih črtah zavrtnjeni. Ob Lysi krajevni boji. Severno Ancre smo pomaknili naše črte naprej ter smo vjeli večje število Angležev. — Armadna skupina generala Boehna: Med Ancre in Oiso zjutraj ljut topniški ognj. Sovražnik je na nekaterih mestih napadel. Južno Somme se je ponesrečil napad Avstralcev Herlevilla. Pri Roye smo izvršili uspešen sunek. Močni francoski napadi ob obeh straneh ceste Amiens-Roye so bili odbiti deloma s protisunkom. Mnogo tankov je bilo razstreljenih. Sovražnik je vrtil v Bauvreignes; naše čete so se umaknile na rob vasi. Med Oiso in Aisno močan topniški ognj. Proti večeru je sovražnik po silni topniški pripravi napadel med Charlepontom in Nouvronom. Po večurnem besnem boju smo ustavili sovražni naval. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Ob Vesli manjši infanterijski spopadi.

Berlin, 19. avgusta zvečer. Zapadno Chaulnesa in severno Roye so se razbili sovražni napadi. Tudi med Avro in Oiso ljuti boji. Na široki fronti izvršeni francoski napadi so se zrušili s težkimi izgubami.

Francoska ofenziva.

London, 19. avgusta. Reuterjev urad poroča, da je sinoči 10. francoska armada med Oiso in Aisno napadla na fronti 16 kilometrov. Francoz so pridobili približno tri kilometre ozemlja.

Amerikanci v Italiji.

Lugano, 19. avgusta. Glasom italijanskih poročil se nahajata sedaj v Italiji dva ameriška brigadirja kot poveljnika ameriških pomožnih čet. Formirala se je ena ameriška divizija, kateri pa poveljuje ameriški divizionar.

Pred novimi dogodki.

Bern, 19. avgusta. Z italijanske meje se poroča, da je bil včeraj na italijanskih železnicah ustavljen ves blagovni in osebni promet. Vrše se veliki vojaški transporti.

Vesti iz Rusije.

Položaj sovjetske vlade se je glasom poročil, ki so došla ruskemu poslanstvu v Berlinu, v zadnjih dneh znatno izboljšal. Število prostovoljcev za boj proti Čeho-Slovakom da dnevno narašča in novo ustanovljena armada, sestavljena iz proletarskih enot, bo kmalu prebolela svoje otroške bolezni. Vest, da je Ljening pobegnul v Kronštad, je neresnična. Trockij pa se nahaja na češko-slovaški fronti, kjer podžiga čete za boj proti navalu protirevolucije. Mase so se začele zavedati nevarnosti, v kateri se nahajajo z njihovo krvjo priborjene pridobitve revolucije. In ta zavest je začetek zmage.

Oklic ruskim vojakom v Franciji. Ljudski komisar za vojne zadeve je izdal oklic ruskim vojakom v Franciji, ki zahteva, da se z ozirom na to, da je Rusija izstopila iz vrste vojujočih se držav, na francoskem se nahajajoče čete vrnejo v Rusijo ter protestira proti nadaljnjemu zadržavanju ruskih vojakov v francoski armadi, kakor tudi proti preganjanju tistih Rusov, ki niso hoteli vstopiti v tujsko legijo. Z ozirom na to, da francoske čete sedaj v resnici izvršujejo sovražna dejanja proti ruski republiki in revoluciji in se torej v francoski armadi nahajajoči vojniki indirektno udeležujejo vojne proti ruski republiki, naj se ruski državljani z vsemi sredstvi bore proti uvrstitvi v francosko armado. Tiste ruske državljane pa, ki tako uvrščanje podpirajo, proglašajo sovjet ljudskih komisarjev za sovražnike republike in revolucije.

Ljeningov svetovalec. Iz Berna poročajo: Ljening je svojega intimnega prijatelja švicarskega socialista Karla Moora povabil v Moskvo kot častnega gosta sovjetske vlade. Moor je že odpotoval v Rusijo. Boljševiki so poklicali Moora, ki uživa v stranki največji ugled, v svrhu posvetovanja o važnih taktičnih vprašanjih. Moor je baje določen za posredovalca med boljševiki in levičarskimi socialnimi revolucionarji. Zadnje imenovani smatrajo Moora istotako za ugledno avtoriteto, tako da se mu morda posreči posredovanje med obema strankama. Da smatrajo boljševiki svojo pozicijo v Rusiji za trdno, izhaja že iz dejstva, da so 70 let starega Moora pregovorili za vožnjo v Rusijo.

»Vseruska vlada«. Iz Samare se brzojavno poroča, da se je tam iz članov konstituante ustanovil odbor, ki se smatra za »vserusko vlado«. Večina tega odbora sestoji iz socialnih revolucionarjev. Vojaško oblast imajo v rokah Čeho-Slovaki. Odboru je pridružen zastopnik entente.

Češko-slovaška armada v Sibiriji. Francoski listi poročajo, da se nahajajo v Sibiriji tri češko-slovaške armade. Poveljuje jim francoski general Janin. Masaryk se nahaja pri četah v Uralu.

Šesto zborovanje sovjetrov. Moskva, 19. avgusta. Šesto zborovanje sovjetrov iz Velike Rusije se bo vršilo početkom septembra. Posvetovanja bodo zelo važna, ker nameravajo proglasiti vojno stanje med Rusijo in prejšnjimi zavezniki. Pozvani so zastopniki iz Poljske,

Ukrajine, Finske, s Kurškega, Kavkaza, iz Turkestana, Besarabije in Sibirije.

Rusija in Združene države. »Times« poročajo iz Washingtona, da so Združene države prekinile diplomatske odnose z rusko sovjetsko vlado. Ameriško konzularno uradništvo je dne 5. avgusta zapustilo Moskvo.

Politični pregled.

— **Davek na premog.** Poslanec dr. Kuranda je odložil svoj referat o davku na premog. V pismu na načelnika finančnega odseka utemeljuje Kuranda svoj sklep jako obsežno s tem, da se nikakor ne more strinjati z vedno večjim obremenjenjem meščanskega prebivalstva, dočim se dovoljujejo agrarcem istočasno razne premije.

— **Tanki na zapadnem bojišču.** Na francoskem bojišču igrajo sedaj tanki veliko vlogo, da nekateri trde, da so v zadnjih velikih bojih igrali celo odločilno vlogo. Kaj je tank? Tank je mala premična trdnjava, ki nudi napredujoči pehoti močno zaščito. Ta trdnjava si povsod krči pot, ruši zapreke in daje pehoti oddihljaje. Nemci imajo sicer tudi oklopne vozove, ali to niso tanki, to se pravi: služijo v svrhu komunikacije, dočim so tanki prirejani za osvajanje in rušenje zaprek.

— **Nova ogrska politika glede zemljiške posesti.** Ogrska vlada bo v jesenskem zasedanju predložila državnemu zboru zakonsko osnovo, tičečo se nove politike glede zemljiške posesti. Nova zakonska osnova obsega tudi določila glede razlastitvene pravice države. Vračajoči se vojaki naj bi dobili kot nagrado zemljiško posest; v to svrhu naj dobi država pravico, da pridobi zemljiško posest potom razlastitve. V prvi vrsti velja to za ona posestva, ki so za časa vojne menjala svojega posestnika.

— **Nemško-ruski odnosi.** Nemški poslanik v Rusiji, dr. Helfferich, se je vrnil v nedeljo iz glavnega stana v Berlin. Istodobno se je vrnil v Berlin ruski poslanik Joffe iz Moskve, kamor je bil šel osebno poročat svoji vladi. Berlinski listi poročajo, da bota omenjena ustmeno razpravljala o raznih važnih vprašanjih, ki izvirajo iz preložitve nemškega poslanstva iz Moskve v Pskov. Joffe je baje prinesel poročila, da se je stališče boljševikov v zadnjem času bistveno utrdilo.

— **Mirovna pogajanja med Rusijo in Ukrajino.** Kije v, 18. avgusta. Glede mirovni pogajanj med Rusijo in Ukrajino so se pojavile znatne težkoče. V protislovju z načelom »Nobenih aneksij« zahteva Rusija skoraj celo severno Ukrajino in velik del donskega ozemlja za-se. Pogajanja vsled tega zastajajo.

— **Ukrajinski Narodni svet v Parizu.** Listi poročajo iz Pariza, da se je osnoval tam ukrajinski Narodni svet, ki si je stavil nalogo, pobijati nemški vpliv v Ukrajini.

— **Pacifistična konferenca v Švicah.** Generalni tajnik holandske lige za doseg trajnega miru in zastopnik Narodnega sveta sta dospela v Luzern, kjer se bo vršila pacifistična konferenca, katere se udeleži tudi nemški poslanec Erzberger.

— **Angleška vlada odklanja potne liste za kongres v Švicah.** Bern, 18. avgusta. Glede odklonitve angleške vlade, ki odklanja izdajo potnih listov angleškim delavcem v svrhu sestanka s Troelstro, je izjavil Henderson v Cardiffu, da politika angleške vlade pač zasleduje tendenco, naj se delavskim delegatom izdajajo potni listi le tedaj, če gre za misije v vladnem interesu. Z ozirom na to postopanje bo dalo delavstvo primeren odgovor na kongresu v Darby; ki se vrši prihodnji mesec.

— **Nabor židovskih rekrutov v Palestini.** Reuterjev urad poroča iz Jeruzalema, da se v Palestini vrše nabor med židovskim prebivalstvom.

— **Mogočna manifestacija delavstva v Brnu.** Predsedstvo čeških centralistov v Brnu in nemške soc. demokracije v Pragi sta sklicala na dan 11. avg. 1918. protestni shod proti povišanju cen moki in kruhu na »Zelny trg« v Brnu. Na shod je došlo delavstvo, ki je zapustilo vse tovarne že ob petih popoldne, v mogočnih izprehodih. Govorom sodrugov Nadviornika (češko) in Hackenberga (nemško) je zbrano delavstvo burno pritrdjevalo. Tabor se je končal ob pol sedmih, a ob sedmih je bilo zopet toliko ljudi zbranih kot prej. Danes 19. t. m. se vrši nov shod. Shod je bil sklican prvotno na sedmo uro.

— **Razno iz Rusije.** Boljševiška vlada je sklenila, da naj se telefonske naprave socializirajo in dajo ljudstvu na razpolago. Vsaka hiša bo imela lastni telefon in telefonirati bo mogoče zaastonj. — Boljševiki so premenili bivšo prestolico ruskega carja »zimsko palačo« v narodno-ljudski kinematograf.

— **Drobne politične vesti.** Založnik in izdajatelj lista »Atheist«, organa zveze proletarskih svobodomiselcev, Conrad Beitzwanger v Norimbergu, Nemčija, je bil obsojen radi veleizdaje na dve leti zapora. Dan za dnem imamo v Nemčiji veleizdajo na veleizdajo... Čudno je že to! — Tajna ruska monarhistična organizacija »Poinsta« (Maščevanje) je obsodila kadete Miľukova, Čučkova, Rodzianka in Šulgina na smrt, češ, da so kot vodje kadetov prisilili carja Nikolaja II., da se je odpovedal prestolu, da so zapeljali Rusijo v revolucijo in da so tudi oni krivi ustrelitve carja in današnjih razmer v Rusiji. Miľukovu so poslali list, v katerem mu naznanjajo ta sklep. To bo »maščevanje« ruskih monarhistov, ki mislijo menda, da pridejo že kmalu na krmilo...? — Na drugem kongresu sovjetrov ruskega severnega ozemlja, ki ga je otvoril predsednik sovjetrov ljudski komisar Sinovjev, je govoril Trocky o položaju ruske republike. Pravi: Jasno nam mora biti, da Čeho-slovaška vstaja ni le upor nekotikih Čeho-slovakov, ampak da je popolna vojna francoskih in angleških imperialistov proti republiki. Trocky je rekkel, da popolnoma zaupa na rdeči Petrograd ter da je ves upor Čeho-slovakov odvisen od operacij izdajalske entente na Murmanski obali. **Ne dvomim, je končal Trocky, da zmagam, ali mi nimamo pravice s to zmago odlašati in puščati v lakoti svoje žene, matere in otroke. Zato vsi na vzhod. Domovina je v nevarnosti! Prisegamo jo braniti do poslednje kaplje krvi!** (Burno odobranje). Po govoru Trockega je bila sprejeta na Sorinov predlog brez debate resolucija, ki jo je predlagal moskovski kongres. Nato je pa naznanil Grekov v imenu levih revolucionarjev, da se pridružujejo levji socialni revolucionarji k revoluciji komunistov (boljševikov).

Dnevne vesti.

— **Zopet stroga naredba proti tihotapski kupčiji.** Le škoda da številne naredbe glede prehrane, i preplavljajo vsak dan našo ljubo domovino, še niso tako preparirane, da bi jih uživali namesto rezancev ali pa magari kot okisano zelje. Prepoved za prepovedjo rrfota pred našimi očmi, tako, da že res pozabljamo, da imamo pregrešni in požrešni želodec v svojem telesu. Ta nepotrebni spak! Kdor bere vse lepe naredbe in načrte, pa sam sedi ob bogati mizi naravnost zavida požrešne zemljane in ne more prehvaliti, birokratične skrbi in brige za prehrano nehvaležnega ljudstva. Čudili smo že večkrat tako zgražanje, zato se nam zdi primerno, da povemo, koliko dobi ljubljancem glavnih živil. Prijatelj našega lista nam sporoča: Namesto moke sem dobil ¼ kg fižola za 14 dni, to je na dan 7 fižolov, kruha dobim na dan 125 gramov (in še tega ne vsak dan); mesa dobim 14 gramov za vsak dan v tednu (toda ne vedno), masti sem dobil pred tremi meseci 20 dekagramov, to je za vsak dan niti 1 gram, krompirja sem dobil 3 kg pred petimi tedni, tako da smem pojedsti, če ga zopet dobim prihodnji teden, vsak teden dva cela krompirja. Ne zdi se mi vredno, da bi Vam te stvari še dalje našteval, toda pomislite, kakšno je moje življenje. Tako malo dobim vsega, da če bi se hotel zastropiti s tem, kar dobim, bi moral jemati ta strup najmanj deset let preden bi kaj zalegel. Veste tudi, da ni jajec, ni mleka, kvečjemu nekaj prazne zelenjave se še dobi. Gospodje izdajajo naredbe, prepovedujejo samopreskrbo, a drugega ne store ničesar. Krompir kopljejo že domala dva meseca, pa ga nikjer ni; to ni prehrana, to je izstradavanje. Če vpoštevate, kako malo živil dobi delavstvo, pa jih kljub temu ni, potem morate biti prepričani, da vlada v vsem sistemu prava neumnost ali pa malomarnost. Povejte, recite ljudstvu kar naravnost: pokreplji, ali pa izvedite aprovizacijo drugače; eno ali drugo! Če ne morete, tudi povejte, naj jo oskrbuje ljudstvo samo.

— **Strogi ukrepi proti tihotapstvu žita in moke.** Z ozirom na to, da se je v posameznih kronovinah zelo razširilo tihotapstvo žita in moke, ki tudi v manjšem obsegu ogroža možnost skupnega prehranjevanja, je izdal urad za ljudsko prehrano na politične oblasti stroge ukrepe, s katerim opozarja, da najstrožje nastopijo tako proti prodajalcem, kakor tudi proti kupcem žita

in moke. Onim, ki se preskrbujejo sami grozi nevarnost, da se jim utegne samopreskrbovalna pravica.

— **Otvoritev vojaškega zdravilišča za bolne na pljučih.** Včeraj ob pol 1. popoldne je bilo otvoreno prvo vojaško zdravilišče za bolne na pljučih na Kranjskem, ki ga je uredil polkovnik zdravnik g. dr. Mavricij Rus, komandant c. in kr. rezervne bolnice št. 6 v šoli enoletnih prostovoljcev v Belgijski vojašnici v Ljubljani. Otvoritve so se udeležili razen zdravnikov, častnikov, uradnikov, strežnikov in strežnic bolnice še: za vlado ekscepcionalni predsednik grof Attens s predsedstvom prezidijalne pisarne, okrajni komisar dr. Žužek, za vojaške oblasti vojaški štacijski poveljnik gm. von Uherek s svojim pobočnikom Hudovernikom, stotnik vitez Luschan in stotnik Terdina, v imenu zdravstvenih oblasti garnizijski šefzdravnik gšt. zdravnik dr. Geduldiger z višjim štabnim zdravnikom dr. Lusenbergerjem, v imenu deželne odbora deželni odbornik mons. dr. Lampe, za mestno občino podžupan dr. Triller, za Rdeči križ predsednik deželne gospejke pomožnega društva okrajni glavar v p. Del Cott.

— **Presojevalnice cen.** Ustanovile so se presojevalnice cen, ki naj bi uravnavale cene. Kako razumejo posamezne presojevalnice cen svoj posel, kaže n. pr. presojevalnica cen v Rudolfovem. Ta je izdala svoje mnenje glede cen pri nadrobni prodaji klobukov tako, da je dovolila prodajalcu klobukov zaslužiti poleg stroškov vožnje in zapakiranja še 40 %!! Ako stane klobuk prodajalca 30 kron, sme ga prodati za 42 K in zaslužiti pri enem komadu 12 kron!! Če proda klobučarski trgovec 100 klobukov na teden, lahko zasluži 1200 kron. Res: presojevalnica cen!! Ljubljanska presojevalnica pa dovoljuje 20 — 25 resp. 30 %!! V Ljubljani so gospodje že bolj usmiljeni... V Novem mestu so pa »samj med seboj...«

— **Ljubljanska presojevalnica cen** objavlja vse svoje razglase le nemško, kot da bi bili le Nemcem namenjeni.

— **Grozovit orkan** je razsajal včeraj okolo 6. zvečer v kamniškem okraju in ljubljanski okolici. Piš je razkrival hiše, podiral kozolce in drevje; na Ježici in Črnučah je napravil mnogo škode tudi na polju in sadju.

— **Matija vitez Schönrrjeva ustanova za vpkokojene, ubožne železničarje.** Pročnjije je vlagati najkasneje do 10. septembra 1918. pri oddelku, kateremu je bil prošilec pred vpokojenjem dodeljen. Uboštvo mora župnik ali pa župan potrditi. Prednost imajo vsekakor v vojni onemogli ali ranjeni železničarji.

— **Ogenj v kleti.** V lekarniški kleti pod Prešernovo kavarno v Ljubljani je opazil snoči ob pol 9. deček, ki je šel mimo, ogenj ter obvestil o tem domače in stražnika. Prišla je na mesto tudi požarna bramba. Ogenj so pogastili vendar še pravočasno domači.

— **Cene sodavice** se zopet zvišajo, tako razglasa deželna zadruža izdelovalcev sodavice v Ljubljani. Vzrok: Podražitev vseh izdelovalnih pomočkov.

— **Zaplomba las.** Kakor na Nemškem nameenjajo tudi pri nas uvesti zaplombo las. Izvoz las je že sedaj prepovedan. Z zaplombo vred bodo določili tudi maksimalne cene za lase.

— **O razmerah na južni železnici.** Železnice so, kakor se čestokrat zatrjuje, za splošni blagor ustanovljena prometna podjetja, ki so tu za potujoče občinstvo, ne pa občinstvo za železnice. Drugačnega naziranja pa je menda gospod prometni ravnatelj južne železnice. Strašna gnječa pri vlakih; otroci vpijejo in jokajo, žene zabavljajo, možje kolnejo nad brezobzirnostjo južne železnice. Da se z dvema vozovoma za civilne ljudi tretjega razreda ne morejo voziti vsi popotniki s svojimi listki tretjega razreda, je samoposebi umevno. Ljudje si poiščejo pač prostorček, kjer je mogoče, in seveda tudi v višjih razredih. Po obratnem pravilniku avstrijskih železnic so železniške uprave dolžne, ako potujoči gost nima primerne sedeža, da mu odkazejo prostor v višjem razredu. To pravico potujočih so kratkoma odpravili z naredbo, da mora doplačati neobhodno, kdor se pelje v višjem razredu. S tem prenapolnjenjem trpi seveda pravilnost vlakov, ker hiter vstop in odhod ni mogoč, ker so na razpolago le štiri duri, a so te tako zastavljene s potniki, da se vrata odpro le z največjo težavo: Iz tako prenapolnjenega voza morajo potniki izstopati in zopet vstopati. To provzroča precejšnjo zamudo časa. Radi vpisanih nedostatkov trpi seveda službujoče osebe pri vlaku. Uradniki se znosijo nad njim. Tako je izdal višji nadzornik Penkl naredbo, vsled katere naj

bi se spremeni valce vlakov kaznovalo kar najstrožje. Taka oredba se glasi z drugimi besedami: Tem uslužbencem se nastavi mož na vrat. Pravi se, ako ni prostora, naj ljudje zaostanejo. Zakaj pa se proda toliko kart? In zakaj se pusti ljudi k vlakom? Ničice noče zaostati, ker so večinoma revni ljudje, ki morajo vrn, da si preskrbe svoje bomo življenje. Največji del od teh so ljudje, katere žene skrb za vsakdanja živina. S takimi ljudmi službujoče osebe ne more biti sinovo in brezsrčno, pa jih ne pustiti peljati se z njimi, ker se gre za življenje ubogih otrok in žen. Ako ba si merodajni krogi stavili pred oči vse te brezupne razmere, ne bi izdajali takih odredb. Ali žalibog ne poznajo bedo svojih uslužbencev in ljudstva? Če jo pa, kako naj se označi njihovo postopanje?

— **Ljubljansko predilnico kupila Zadruga centrala.** Predilnico, ki se nahaja tik ljubljanskega kolodvora je prešla sedaj v posest in last Zadruga centrala.

— **Žrtve zračnega napada na Poreč.** V petek, 16. t. m., so napadli laški letalci Poreč in zmetali nanj precejšnje število bomb. Ena teh bomb je padla na streho neke trgovine, se razletela s silnim pokom, tako da je letelo na vse strani debelo kamenje in kosji bombe. Okoli dvajset ljudi se je zateklo v neko bližnji trgovino, vendar jih je doseglo kamenje drobni usodne bombe ter jih osem ubilo, druge pa več ali manj nevarno ranilo.

— **Vojna naklada k pristojbinam v telefonskem prometu z Ogrsko in Nemčijo** se uvede glasom razglasa trgovinskega ministrstva s 1. septembrom. Ta pristojbinski dodatek znaša za vsako telefonsko enoto v prometu z Ogrsko 20 vin. in v prometu z Nemčijo 40 vin.; za nujne pogovore se zaračuna trojni pristojbinski dodatek.

— **Češkohrvatska banka na Reki.** Na Reki se baje ustanovi nova češko-hrvatska banka z glavnico 10 milijonov kron. Namen banke je, da financira hrvatska podjetja v Primorju. Dalje hoče podpirati ta banka hrvatsko industrijo, obrt in trgovino. Ustanovniki banke so vsi večji hrvatski in češki denarni zavodi.

— **Času primerna dota.** V Sarajevu pripovedujejo, da išče v Bosenskem Brodu neko dekletko ženina, ki mu želi dati kot svoje nevestino darilo 30.000 zavojčkov hercegovinskega tobaka. Ker stane zavojček tega, sedaj že zgodovinskega tobaka, v tajni trgovini najmanj 4 krome, znaša dekletova dota 120.000 kron.

— **Za 1400 kilogramov oklicov** so zmetali na Dunaj italijanski letalci. Vsako letalo je imelo s seboj 200 kilogramov teh oklicov in ker jih je bilo brez D' Annunzejevega sedem je padlo na dunajsko mesto 1400 kg papirnatih »bomb«.

— **Perpetuum — mobile patentiran?** Delavec in iznajditelj V. Štastný (srečni?) iz Žitkova je zahteval pri patentnem uradu na Dunaju patent za svoj izum perpetuum mobila. Ta izum je napravljen baje na podlagi ekspansa velikega napetja električne energije in ta se sam izrablja vrteč se. Ta stroj ne bo potreboval niti premoga, niti bencina in je pripraven za gonitev ladij, podmorskih čolnov, tovaren in železnic. Če potrdi to poročilo, bo potrjen naj-sensacijski izum tega časa.

— **Predebelo tihotapstvo.** Teden dni je tega, kar so vozili iz Karlovca proti Metliki nekaj voz polnih vinskih sodov. Ta transport pa se je zdel gospodom orožnikom vse eno malo preveč sumljiv, in ko so sode preiskali, jim je zadisala iz njih sama čista svinjska mast... za cel vagon same masti je drdralo po cesti proti Metliki. To je prvo poglavje debelega tihotapstva. Vozniki so na vprašanje, odkod je mast, odgovorili, da je doma v skladiščih karlovškega aprovizirnega uradnika, gospoda Golika, ki jo je hotel preko meje utihotapiti. Ta lepa afera ima pa tudi zanimivo ozadje. Mesto Karlovec je namreč dobilo šest vagonov masti, dasi jo je po zatrdilu gospoda župana Modrušana naročilo le pet vagonov!! Kako je prišel šesti vagon masti v roke Golikove, o tem župan nima niti pojma, je dejal. No, nekateri viri pa vedo poročati, da je dal gospod župan šesti vagon masti aprovizirnemu uradniku Goliku sam na svojo pest!! Ne bomo preiskovali, koliko je na tem istine, zadostuje pa dejstvo, da se je hotelo utihotapiti cel vagon masti v roke onega dela prebivalstva, ki bi jo bil lahko kupil in da je bilo pri tem ogoljufano bedno ljudstvo za cel vagon masti. Taka brezvestnost je neopravičljiva, in ne moremo razumeti, da je, kakor poročajo, gospod birokrat Golik še vedno na prostih nogah, dočim zaprošloveka, ki je ukradel iz potrebe par krompirjev.

— **Šestletni otrok ubil mater.** V Subotici na Hrvatskem je vzel šestletni Milan Radić v roko očetov revolver, in ko mu je mati hotela odvzeti, je sprožil orožje, ki je mater na mestu ubilo.

— **Visoke cene za žrebce.** Peštanski športni listi poročajo, da so bile dosežene pri poslednjih dražbah v žrebčarni Napajedlih nenavadno visoke cene. Prodanih je bilo 29 konj za 973.000 kron, torej en konj povprečno za 33.000 kron. En konj je bil prodan celo za 71.000 kron, drugi za 70.000 kron.

— **Zastrupljanje z gobami.** V Aradu na Ogrskem je obolelo dvanaest oseb vsled zastrupljenja krvi. Uživali so strupene gobe. Od teh jih je šest umrlo.

— **Neumni ženski svet.** V Puposkovem na Hrvatskem se je vršila minuli mesec cerkvena slavnost, pri kateri so nosile kmetice na svojih prsih bankovce po 100 in tisoč kron.

— **Delavec izgnan iz kavarne.** Pred nekaj dnevi je prišel železničarski delavec J. Kaurić v zagrebško kavarno »Corso«. Komaj je stopil noter, ga je že zgrabil eden natakarnjev in ga vrgel na zelo surov način na cesto; za njim pa je pometal še njegove stvari. J. Kaurić je protestiral proti takemu ravnanju, makar ga je odgnal poklicani stražnik na policijo, kjer so ga po kratkem zaslišanju seve izpustili. — To je že višek kratenja osebne svobode od strani »boljš« gospode, ki meni, da ne sme videti delavce v svoji sredi, dočim se pase ob njegovih žuljih.

— **Brez podloge...** Nemški drž. oblačilni urad je izdal odredbo o podlogah. Suknjiči, bluže in veste ne smejo imeti na hrbtu sploh nobene podloge, plašči pa smejo imeti podlogo le pri žepih. Suknje in jopiči smejo imeti samo štiri žepe, veste in hlače le tri. Kdor pa to odredbo prekorači, zapade kazni do 10.000 mark.

— **Invalidna renta v Nemčiji zvišana.** Po »Vorwärtsu« je bila izdana od vojnega ministra odredba o zvišanju invalidne rente. Doklade po tej odredbi dovoljene, znašajo pri popolni nezmožnosti za delo 50 do 60 odstotkov (120 mark letno), stopajo pa vedno za 60 mark na 432 mark na leto pri popolni delanezmožnosti. Odredba ima veljavo za nazaj od 1. julija t. l.

— **Iz dežele junkerjev.** Iz Vratislave poročajo, da je prepovedala tamošnja cenzura vpri-zoriti tragikomedijo: »Der Schrittmacher« od Overwega in Ritschela, zato, ker se zasmeljujejo v njej, baje — visoki uradniki...

— **Kraljeva akademija znanosti** v Londonu je odklonila predlog, naj se črtajo vsi sovražni državljani iz liste častnih članov.

— **Ženski minister v Ameriki.** Iz Washingtona poročajo, da je poverila ameriška vlada gospodični Mary Andersonovi z namestniškim vodstvom delavskega ministrstva. Obenem je voditeljica ženske strokovne organizacije. Ženski minister! Amerikanci so res strašni ljudje!!

Zadrugištvo in gospodarstvo.

Brnsko konzumno društvo »Vzajemnost«. »Potravni spolek« osrednji organ »Osrednje zveze avstrijskih konz. društev« piše o brnskem konz. društvu »Vzajemnost« sledeče: Delavsko konz. društvo v Brnu nam je poslalo ravnokar računski zaključek za prvo polletje 1918., ki priča o zelo razveseljivem napredku društva. Prodalo je v prvih šestih mesecih leta 1918. blaga za ogromno vsoto K 5.893.214 ali za 200.000 kron več kot lani v celnem letu. Na vsak način proda »Vzajemnost« v letošnjem letu blaga za najmanj 12 milj. kron. Člani so imeli do 30. jun. 1918. plačanih K 310.663,92 zadrugišnih deležev in K 612.059,99 hranilnih vlog; od tega ima društvo K 500.000 vloženi pri »Velenakupni družbi avstr. konz. društev«, tako da je denar zadrugi takoj lahko na razpolago (v slučaju potrebe, seveda). Rezervni fond »Vzajemnosti« znaša K 190.063 in od polletnega prebitka mu je odkazanih K 50.000. Čisti prebitok znaša za I. polletje 1918. K 160.000, torej 3½% vsega blagovnega prometa. Naša delavska konz. društva »Vzajemnost« v Brnu je danes eno izmed največjih konzumnih društev Avstrije in se ob popolni finančni breznevarnosti »rapidno razvija«. K temu poročilo pripominjamo, da je »Vzajemnost«, ki je slavila ravno letos dvajsetletnico svojega obstoja, oddajališče moravske »Vojne zveze«, kjer se je ob vsled zavednosti moravskih industrijskih delavcev priglasilo k njej od ne celih 80.000 oseb te »Vojne zveze« nad 75.000 oseb. Kje pa imamo to zavednost pri nas na Slovenskem? Kje so se delavci pri nas izjavili tako za delavska konzumna društva?

Zadnje vesti.

Kaj se je sklenilo v nemškem glavnem stanu.

Dunaj, 19. avgusta. Dunajski »Fremdenblatt«, ki velja za glasilo vnanjega ministrstva, objavlja na uvodnem mestu obširno poročilo o posvetovanjih in sklepih v nemškem glavnem stanu. List pravi, da so razgovori v nemškem glavnem stanu imeli namen, pripraviti razrešitev važnih vprašani. Radi obširnosti materije, ki se ima obravnavati in radi zavozlane naloge, ki jo je rešiti, v tem kratkem času niso mogli obravnavati posameznosti. Vendar pa so razkriovali svoje nazore o vseh glavnih točkah in so dosegli popoln sporazum. Temeljne misli stoje trdno, a njih razvoj je pridržan podrobnim razgovorom. V Avstro-Ogrski so se od nekdanjih držali načela, da treba vse rešiti v soglasju z interesi osrednjih držav, ki so Poljakom priborile svobodo. Seveda pa se je pri tem v kolikor možno ozirati na želje Poljakov. V tem zmislu so se zedinili v nemškem glavnem stanu. Zato se zdi zelo umevno, da bodo imeli Poljaki pri tem odločilni glas. Istotako pa je pri tesnih zvezah med osrednjimi državami in med Poljsko samo po sebi umljivo, da Podlaki ne morejo izvajati svobodne pravice pri izvolitvi svojega kralja tako, da bi se to protivilo življenjskim interesom monarhije in Nemčije. Pa tudi vsa druga vprašanja, ki so nastala z vojno, bodete razpravljali Avstro-Ogrska in Nemčija in jih potem v sporazumu s Poljsko rešili. Minister za zunanje zadeve grof Burian je znova prezeciral naše stališče v programu z dne 16. junija 1918. On našteva vojne smotre entente in povdarja, da so cilji entente, ki streme po teritorialnih izpremenah, tisti, ki ločijo obe vojujoči skupini. Onim štirim točkam Wilsonovim se ne protivi, pravi pa, da bi bili sovražniki lahko upliivali na sklep miru v Brestu, če bi se bili udeležili posvetovanj. Izjavil je, da se lahko o vsem govori, samo ne o kršenju našega posestnega stanja. Osrednje države so pripravljene za vsprejemljiv mir, pripravljene so pa tudi, da se do skrajnosti branijo.

Poljske zahteve.

Varšava, 19. avgusta. Včeraj se je vršila izredna seja poljskega ministrskega sveta, v kateri je poročal princ Radzivil o svojem potovanju v glavni stan. Poljaki stavljajo naslednje minimalne zahteve, ki so jih predložili Poljaki v nemškem glavnem stanu: garancije za sedanje zapadne meje, dovolitev meje ob Bugu na vzhodu; Poljska naj dobi za odškodnino gotove litavske pokrajine. Dalje mora doseči Poljska dehid do baltskega morja in naj se v ta namen nevtralizira dolnja Visla in železnica vzdolž Visle. Gdansko naj postane prosta luka. Poljska naj dobi pristop k vsem razpravljanjem in naj bo upravičena upravljati samostojno svoje finance. Poljska armada se zviša na 20.000 mož. Poljsko vprašanje se baje ugodno rešuje v nemškem glavnem stanu in Nemci so zadovoljni s poljskimi zahtevami. Končno so Poljaki z nadvojvodo Štefanom kot svojim bodočim kraljem zelo zadovoljni in upajo, da ne bodo našle te zahteve odpora niti v Nemčiji niti v Avstriji.

Policijski predsednik — okrožni glavar.

Praga, 19. avgusta. Večerna izdaja češko-agrarne lista »Lidový Denník« poroč, da bo predsednik praškega policijskega ravnateljstva, dvorni svetnik Kurz, imenovan za okrožnega glavarja v okrožju praške okolice.

Proces čeških mornarjev.

Poslanec sohr. Soukup je v soboto odpotoval v Kotor, kjer bo nastopil kot zagovornik obtoženih mornarjev.

Peta zimska vojna?

Amsterdam, 19. avgusta. Angleško časopisje razpravlja o vojnem položaju. Dopisnik »Morning Post« javlja, da bodo Nemci v kratkem začeli izvajati svoj novi ofenzivni načrt, vsled česar nastaja možnost pete

zimske vojne. »Daily Telegraph« pripominja: Vse kaže, da se bo sovražnik dalje boril na črti, na katero se je umaknil vsled naše ofenzive.

Pametni Angleži.

London, 19. avgusta. Uradno poročajo, da bo vbodoče vsak dominij zastopan v Londonu po svojem posebnem ministrskem predsedniku, ki bo tudi član kabineta. Zastopana bo tudi Italija.

Kongres italijanskih socialistov.

Lugano, 19. avgusta. Vodstvo socialistične stranke je bilo za prve dni meseca septembra sklicalo v Rim strankin kongres; vlada pa je dovolila kongres le v obliki privatne, zaključene prireditve.

Nemiri na Japonskem.

Amsterdam, 19. avgusta. Glasom nekega poročila iz Osake so postali nemiri zaradi riža (to se pravi zaradi odušstva z rižem) tako hudi, da so »moralni« postaviti v varnost prebivalstva skoro v vsakem večjem mestu vojaške čete. V Kobeju so požgali »nemirneži« (to je stradajoči) poslopje meščanskega lista in neke trgovske družbe. Policija ni mogla proti razburjeni množici ničesar ukreniti. V Najogi je zažgala razburjena množica, broječa 30.000 oseb, trgovine drž. trgovcev.

Aprovizacija.

Oddaja mesa. Jutri, v sredo, dne 21. t. m. bodo oddajali mesarji za vso Ljubljano po 10 dkg govejega mesa na osebo.

Oddaja mesa na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po nižani ceni v sredo, dne 21. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: dopoldne od 9. do pol 10. števil. 1 do 200, od pol 10. do 10. števil. 201 do 400, od 10. do pol 11. števil. 401 do 600, od pol 11. do 11. števil. 601 do 800, popoldne od 2. do pol 3. števil. 801 do 1000, od pol 3. do 3. števil. 1001 do 1200, od 3. do pol 4. števil. 1201 do 1400, od pol 4. do 4. števil. 1401 do 1600, od 4. do pol 5. števil. 1601 do 1800, od pol 5. do 5. števil. 1801 do 2000, od 5. do pol 6. števil. 2001 do 2200, od pol 6. do 6. števil. 2201 do konca.

Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v četrtek, dne 22. t. m. od 7. do 9. ure zjutraj v cerkvi sv. Jožefa. Kilogram prvovrstnega mesa stane 20 kron, drugovrstnega 14 K.

Sladkor in kavina primes na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo sladkor in kavino primes v sredo, dne 21. t. m. in v četrtek, dne 22. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v sredo, dne 21. t. m. dopoldne od 8 do 9 števil. 1 do 200, od 9 do 10 števil. 201 do 400, od 10 do 11 števil. 401 do 600, popoldne od pol 2 do pol 3 števil. 601 do 800, od pol 3 do pol 4 števil. 801 do 1000, od pol 4 do pol 5 števil. 1001 do 1200, od pol 5 do pol 6 števil. 1201 do 1400, v četrtek, dne 22. t. m. dopoldne od 8 do 9 števil. 1401 do 1600, od 9 do 10 števil. 1601 do 1800, od 10 do 11 števil. 1801 do 2000, popoldne od pol 2 do pol 3 števil. 2001 do 2200, od pol 3 do pol 4 števil. 2201 do 2400, od pol 4 do pol 5 števil. 2401 do 2600, od pol 5 do pol 6 števil. 2601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol libra kristalnega sladkorja in četrt kg kavine primesi, kar stane skupaj K 1.50. Prinesite s seboj dovolj velike lonce za sladkor in pripravite drobšč.

Razno.

* Kovinski spomeniki na vrsti? V Nemčiji so začeli pridobivati na nov način vojne kovine: Rekvirirajo že kovinske spomenike velikih nemških mož. Ta način pridobivanja so začeli v Weimarju, kjer so sneli s podstavca kip pesnika, Wielanda in ga raztopili za kanone. Povsodi torej se mora umikati kultura pred železnimi pestmi vse uničujoče vojne.

* Žene kot častniki. Angleško vojno ministrstvo išče za angleške letalske skupine ženske, ki bodo vršile častniško službo.

* Nemška vojna literatura. Lipsko vodi v spomin na vojno celotni seznam nemške vojne literature od l. 1913 počenši! Register je že ogromen in kaže, da je ta vrsta literature do tretjega leta vedno rasla in začenja šele v četrtem letu pojmati. Skupno je doslej izšlo 28.713 spisov, od teh pripada na samostojna dela 18.490 zvezkov, na periodična in časnikarska dela skupno 5575, na knjižno izvršena uradna poročila, statistike, zakone in brošure 4648. Do konca vojne se to število gotovo še zelo pomnoži. K zbirki pripada še 40.000 izvodov zemljevidov.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Slovenske knjige

(tudi cele knjižnice)

se kupi takoj.

Ponudbe z navedbo knjig in cene je poslati na nasov:

Anton Vavpotič, »Delavski dom«, Trst, ulica Madonnina 15.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno.

Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri Paratol delavnice lekarnarja Ulmer, BUDAPEŠTA VII—11., ROZSA UTCA 21.

GORICA
Stolna ulica 2-4

F. Batjel

LJUBLJANA
Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

SIGORIN

zatre čudovito naglo

STENICE

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: Lekarna »pri upanju« (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond i okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite